

دا فر تاج جيهانده آلتوده بهلك

25 كون دوام قىلغانده يولچى لىقىمىز نىك آخىرىده، تىنكى تاغلىرى غنه
وآلتا بارگه الوداع لىقىمىز.

شىرقى توركىستاندىكى ايك آخىرقى كچه مېز جيهانده بىر ايمىغه
توغرى كىلگە ئىلچىلىكى اوپولە توركىيە جيهانده نىك قوردلوش بىل
باشلىسى شىرقى گە قىمىز ايجدوك.

شىرقى توركىستاندىن آيرىلورا يكان
اچمىز بولگىلدى.

شىرقى توركىستاندىكى صونك كچه مېز، جيهانده بىر ايمىغه توغرى كىلدى، جيهانده
نىك نىك 61 بىل آيلا نىشىنى اوّل او رارامىزده تېرىك لىدوك، مەلكت دىن كىلوشى
لرجه او راقدا او يغور توركىلرى آراسىدا جيهانده نختىيارلىقى ياشادوق، فقط اصىل -
نختىيارلىقى او يغور توركىلرى بىزگە چا ضرلىغان بىر مەلكت لىق ايلان تاشىدوق، آخىشام بىل
د، بىل اىق بىر اىق بىر اىق او يغور اوزار ك بولگە نى فارقى كومىتە نى سىكرتارى وخلق مجلسى -
دائى كومىتە نى باشلىقى نومور وداوت بىر دك او رىدىن قوغتى و شونداغ دىدى.

بوزگە توركىيە جيهانده نىك قوردلوشى نىك 61 بىل آيلا نىشى، بونىك شىرقى گە قىمىز
اچمىز، توركىيە جيهانده نى ابدى اولسولە! و تورك چىن دوستلوقى نختىيارلىقى بىل
بىلە لور ايلان كىلگەن قىمىزنى ميا نىمىز، بىر نى قىمىز ايجار ايكان نومور وداوت نىك طلب لرى
يانىد، بىر هم او يغور توركىلر بىگە نختىيارلىق آرزو سىد، بولغان لىقىمىز ذ كر قىلىشىد بىل او رىك
نى قونالمىدوق، آت سونىدا آ، حېقىق چە قىلغىغان آيراك (دوغ) تاتىنى بىر كەلگە
قىمىزنى اچىش اىسان، سوزمە قىلغىغان قىتوق دىن قىلغان دوغ كىي، اما آخىرىد
او يغور توركىيە نى ايلان آد م نى مست ائىدور.

تور فاند ا بولگەن چە كور مىگان چونك لوقدا او زوم لىنى نامدار قوغونلرىنى، آتار لىنى
اكرام قىلدىلر، آنكلا تقانلر دىن كوره او چونك چىن ده سىوه دىسلا قىلىپ تور فاند
دىن چىقار اچىش، خىل شىوعىن در حال او رتا توشىنى بونى آفكلا غوك، مەلكت دىن
بىر او خىش لىقىمىز بونى دىن كىلدىر، بىز بىل لىك لودىسلا قىلغىغان دامىوه تور فاند
دىمىز.

شرقی تورکستان دین ایچیمیز بیغلا غنا هالده آیریلدووق ، اوندک صونگرا شیان ،
 شانغای ، کنتون و سنجون کی هییه نیک مهم مرکز لوبی آیلاندوق . فاکودا لوسهری
 شیاندا هییه نیک برآلتی تومه نینی توردوک ، ۱۹۲۴ یلیدا قودوقی قولیغان بربرالین نیک تاغقال
 نامن عسکرلرگه هییه لیتلر بواسم نی بریب دور ، ۱۳ یا سیدا تحت گه حقیقا ندیه کییه نیک لرحه
 کشتی نیک اولوشی گه یولاق هقات هییه بریدیکی نی تورغمانه و بوگونکی هییه غه آت برکاله امفراطود نیک
 هییک اولورایکاه عیاق عسکرلرینی توفراققه کوموشنگه حیدامای عسکرلری نیک تیلده هییکل
 لوبی ، یاغور سینی . هییه لیتلر نیک تاردا توتاد یگانه بری هچا هنر ۶ نیک عسکر آتلی تیلده
 یغلیغان (یا سالغان) هییکل لری توردو دور ، ایتی نیک یللیق بو هونک انتیعه نی میدانه کلنور
 مک او هول ۷۲۵۰ نیک کتشی ایسیدیا نلیکی سوزلنمگده دور . هییه لیتلر تاردا کانتون نیک تیلینی
 لری نیک اوستیگه در حال یاغور سینی یا نیغه برهوزه تور موسی . ۶ میگی بربریدین فرق لیتلر ،
 انسان یوز لوبی کورسه آدم اوز لوبیدین تور قوشقه باشلا بدور .

اورال جلیق نیک قیریاغ کوزلک موده نی

کانتون دینه ترن ایلده (یا پوتایلده) هونک کونک هچ و دی یاقین لوبده کی سنجی گه کتدوک
 سنجی اورال جلیق نیک قیریاغ کوز مود نی نیک یولغه قولیغان شهو . هییه نیک تا سقریه
 آهیلین قراریدین کییه اجنبی سرمایه گه قو هاق احاق اد هولده قولیغان دور . سنجی بلدییه و سینی
 معاوینی نی توانگن هن ، خصوصی اقتصادی بولگه اعلاک قیلنغا ندیه کییه شه نیک هونک
 بل ایچیده هونلوغان لیتی نی سوز لیدی . حقیقت ده سنجی تام بر شانتیه (بنا کار لیتلر موسسینی)
 کوردون سید ، هونک کونک تا یا یولده و آمریکا سرمایه مو ایلانده شرکت لسیب تور ولوسنی
 یا بریکا لردقت جلب قیلیدور ، کوانگزهن اجنبی سرمایه نی هییه غه حاکم او هولده حکومت
 یا جینی ۱۹۵۵ یوزده ۱۵ گه نوسور گاندینی نی زمین کراسی نیک هم تهایت ارزاک توتولغان لیتی نی سوز لیدور
 سنجی خصوصی اقتصادی بولگه سید چالک اجنبی لرا یلان اور تا قلسیب ۳۵ نیک ۲۵۵ فلان -
 یوردونمگده بولونک محوم سرمایه سی ایکی میلیارد ۵۰۰ میلغون دولار گه یئیدور ، ۴ یلده یغلا
 کیر حاله اجنبی سرمایه مقداری ایسه برهلیا و دولار گه یقین دور . اجنبی ایسینی بر لری نیک
 هر مریح متر گه ۵ یولده حره آلیسیدور . بر برویا یا بریکا یا ساعا اجنبی گه یوزده الیک ادخال
 (ایچکری گه مال کلنور و لیتی) اعتماد نامه برهلیدور ، یعنی مالیی سنجی ده شرکت لسیب تورغمانه یا بریکا دا
 ایسلا ب هتقارغانه اجنبی شرکت نیک مالی نیک یوزده بیشنی هییه مسابیب آلیدور . بتوک بوتدیور
 لرنیک آهیریدر سنجی ده ، راهت آسایس کوندک کونله آرنما قدا . سنجی ده ایسینی کیریمی

چين اور تا حسابى نيك بيقين - يقين 2 - 3 قاق . اوزال جېلىق نيك قىرپاچ تۈزلۈك موداسى چين نيك غىرپ گە آھېلغالە قېمە نىسبى نىسبى آرا لا مىسند و ر .

چين د، 25 تۈلە ددام قىلغالە نىسبە جېمىز ۱۱۰۱۱ نىك 8 . كۈنى پىتى . چين ھوامىدا چي چين ھوامىدا نىدې چين ھوا يوللورى تۈفە لو آيىر و فلا نىقە اولتۇرۇپ ايكالە اېچىمىز د . غىرپ بىر تۇيغۇ بار ، بۈك تام نىسبى سە چين آرقادە قالدى . صونلرا نىلدىن تىكلەكالە چول نىك اوستىدىن ۱ و ھووا نىمىز . نىنە شىرقى تۈركىستانە زىمىن لرى اوستۇرە نىز . صونلرا چين آسمانلار دىدە 25 تۈلە ھم سى 70 ساعىت او ھېتائىلېمىز او چولە نىسبى تۈلۈغالە نىلرى تاغلىرى نىك تارلىق اوستۇرە لۈك لرىگە و دىع لىسەمىز . 5 ساعىت دىملىق غىرپ گە تۈغلىرى او چىقاندېن كېن رو تا اوزگرتكالە آيىر و فلا نە آرتۇق شىرقى تۈركىستان دىن اوزا قلا نىسبى . نىلرى تاغلىرى ، آلتايلىرى ، تارىم ھوضى آرقادە قالدى . و طى قە قا و رىشماق نىك ھوشلوقى اېچىمىز گە تۈلار كالە بۈك مىساعىر رىت لىك عارى نىھاد آسىا نىك مىسراع لرى كلىد و رىقلىم گە ، نىغلا نىك لو بارماقلىرى تۈر سولرىدىن خىنە لىك قىز لىم - نىغلا سولە مىراگا آسمانلرىدىن مىراگا غە قىرپاچ تۈلە و ز لىم ۶ چىر لوقى ، تىيانشالە لوقى ، آزال لوقى مىن قايىداغ بارىم ۷ نىغلا اى نىلرى تاغلىرىدىن تۈسۈردىلۈش نىلرىم .

تمام

17.12.1984 جمع کوئی ترجمان گزیتہ سی ترکیہ

باسئدق - من تورک دیتونجه بازارده بر حرکت قید اولدی =

شرقی تورکستانغه بارغاندین کین قشقر بازارینی آیلا ندوق . یل لرایلگریکی آنادولو منظره لری بیلاک اوچقاسئدوق . آرا - آراد ، اوچوق هواسر تراسی لری ، اونک طرفده بر باسقم بولونکرده نیچاقه آسقان قوی گودنی فالتو بیلاک فارحبالاقه حرکت قیلدیوانقاق قصاب چپ طرفده زیاده بلیمیکان بر کوردنوس ایماس . امکان لری داخلیده یاسانغان قزبل مخزل لیک قزبل منه بو شرقی تورکستان .

چالتمادین چقارغان ترجمان گزیتہ سی عادجه تقدیر لیب قولدین قولمه اوزاندی ایچلریدی بوی قریندا سئیم بولی اوزوم گه بیراق دیب اعتبار ایله قاتلا یا یا نچوقیغه قویدی .

اوردیچی دیکي دولت مسافر خانه سیده تورک بيمک لوی بولغان غورا سالغان فلا و وسیخ کبابی یکنونجه کیفیتمیردی کلاسی . چونکی چین بید لری غم تو نالما ی کوندرجه آخ والغان ایدرک

من اتغلائی 35 دلا قشقرده تاش اوستیده تاش توپا بزور الکتريک تور دکتری بیلاک قریق - ستونوق 3-5 او تو مو بیل حساب نیلیسا قشقر گویا سیک یل ایدرکی دورنی یا شایدر

چین دین اوردیچی گه اوچورایتمز شرقی تورکستان تیک مرکزیکه ، چین لیق شرقی تورکستانغه - سنکیانگ او یغور اوزایرک بودگه سی دیر لری ، چین دیکي لورت اوزایرک بولگه دین بیری - بولچباسیق لورت ساعت سوردی ، آلتیمزده دینه قرانلغولوق اسرار لیق تاغلر چین سیدی ایگیلیب بولکولوب اوزالیدور ، یاغیر لوده انسان جنت آتلریغه مینگان تورک آقینچی لرینی کورگانلکه اوغستان بولودور ، اوندین کین چول یا سلا ییدور ، او یغور تورکلری نیک ترک قیلنغان تو خراق معناسی غه کلتان تکله مکان دیبلنگان چول نیک اوستونده بیور ، اوردیچی گه یقینلا سقا نجه کوردنوش اوزگوردور ، او بیره بویره تو خا تاملیق او یلر خارمانه بیغین لری ، گویا قونیا بوز قیری اوستیکه اوچقازرک .

اوردیچی آرقاسینی تنگری تاغلریغه بولینگان کهنه بر تورک شهری ، اما بولگول نو فوسی نیک بولک قسیمی چیناسیق ، ، ، ، ، هوامید ایندین شهر گه اوزانغان بولدا او یغور تورکلری بیلاک اوچقاسئیم ، یوز لری ، کوز لری ، وکیم لری ایلاک چین لیق لردین او قدر فرق لیق دورکی ، ، ، ، ، چین آیری بر دو ثیا ، صر نرسه سی بیلاک یام باسقا ، ، ، ، ، من یخ کپی گویا آیری پر گزه گه ، ، ، ، ، دین ، شرقی تورکستاندا ایسه آنادولو نیک تورک انسان نیلف بوی کلیدور بوز سیمزخان ، لیر یوزریگه قایتمش کپی مین ، چین لیق لربزین شهر نیک خیلی ناسقربسیده کی دولت مسافر خانه سیده کورتو و الما تزه کر . دسلافتا آله یینغا قزبل مخزل لیق بر او یغور قیزی چیققی .

اسی آرزو دل، خوش کلدینگز دیرایکانه کوزوی کولودور، گوله سالغان تورک فلاویدین
 و سینگ کبابی دینگان بزنیك سئیس کبابیدین هر نرسه سی بیلاک تورک بولغان برداستیخان
 دا اولتور دوق، یک لوی مریم آتلیق با سقا براو یغور خاتوله کلتور و دور، اویلوک، ایری
 نیک آتی فرهاد اوچ آیلیق براوغلی با و ایمس، آتی فکر، آخشیام بیه کیده بزگه بیور
 او یغور با سلسقی هدیه قیلدی (دوغفا) مهمانداریمین یونی دوغفانی کینگانزین کیر یوزدم گه
 قراب چیرت ایلاک نه قدر او یغور لرگه اوغشادریک دیمکدره اوزینی توختا نامایدور
 چین ده کونلرجه سورگانه آهلیق دیره کیره برادلا سقانه تورک یکلری نی تو یوب، یوغه اوزوله
 اوزوله، او یغور لر ایلاک عینی عرقدن عینی آتاده کنگانلیک میرانی آنکلا تمانی ایچیم دیره
 کلامایدور توغریسی

چین لیق آچ ایماس اما من آچ من

بیمک دیکوچه برآز چین آسخان سسیدین سوز قیلماقی کرک، دنیا نیک ایک بای آسخانا
 نریک بری یالغان لوی سیاحت بو یوچه کوردوم کی چین لیق آرتوق آچ ایماس آلدیمین
 غا تو بولغان 15-26 نپل بیمک بولغان چالده آچ من، بزنی خرسند قیلماقی او چول غیرت
 قیلغان چین لیق لرگه بلدی عیب بولودور اما تو فرا قده سسیتیلغانه ئیلیق توخوم نی، و تابانی
 قا چاسینی، دینگیز خونگانی، سویا خنیری، دینگیز کاستانه سی، سوتته بلیقی، قوروق
 بار بونیا لیق تا تلیق نی بییالمیدیم، کونجوت یاغی بیلاک فوستور و لغاه و بونی مکیا با سقاچم -
 کنگانه بیمک لونی بییالمیگوچی بیلدیم کی چین چه کلمه ده چین باو، بولودور، یعنی ناله، هر
 بیمک گه اولتورغانه دامین باو دیب تولغانیم، چین لیق لر نیک بیره کوب یاراتقان ایچکی
 لری بار، موتایی دیرلر، اما ایچ لیگانده عشق اولسپول، چین لیق شرف معناسی کنگانه
 گامی، دیکوچه بر یوتوم آلمس کالفو کلریم کویودور

مشرقی تورکستان دیکی ایکینی کونیمز اتینگانده روس مالی ایکی مولور لوق خروانه لیق آتولو
 آیر و فلا نیغه میندولک، چین نیک آتی او تکاله آی اجنپی لرگه آچقان کریماس بولگه قشقرغه
 آیر و فلاک او چهاراد چهار قار بیلاک قافلغانه تاغ لرگه تیرمالایدور، بوتاغ لر نی بن -
 تونویمین اما چین لیق لر دیره سوردم، قاسسی تاغ بوچ قیا نشان کوکتاغ دیدیلر، سیک
 لریم بیلدور، علمی کتابلر میزده حکایه لر میزده پادشاهان تنگری تاغ لری منه بولن، او چلو ق
 او چلو قی قار لیق یه اینگیز لیک لوی بزگه توغری اوزانیدور، آچی اورمانلری آراسیده تاغ

تاغ سيارلى ، نيه مو قورلورده او يغور توركلرى نيك يوريت د يگان چار درميدانلرى سنا چيلميس .
 تىنگرى تاغلى نيك او مستيده او چاركانه ايجمزدله تو يو واسيم تاغلى ارتيك او چوله غيرت
 و تىلغان ميمورچى نيك اسئربى و مهربت حىرتى ، ياغ املاق او چوله تو سئد و ك آق سونا
 هواميدانى نيك او مستيده چين ، عرب ، لاتين حرفلى بيلال آق سويار زيب دور ، آق سوهم
 كرىلمس شهر ، اچيلغالى بر قايىم اى بولوب دور ، آق سولوق او يغور توركلرى مهربت - مهربت
 ديب كو تورالدى لر مېزى تور كچم بو يروزك و ييك مهربت . آق سواد سلاف ايشيم سبوا سئيمك
 بولدى ، چين او سولوق چاسق قاينا غانه سوكلتور دور ، ياق من آق سوا سئيم
 ديديم ، او قودور ، ياش بر قز چينه ايلالده كلتوردى ، تىنگرى تاغلى بيلالده چالقالانا
 چالقالانا با سئىنى قاسئدله تاسق ، اوروب آققالده آق سونى ، ، شهر گه اسئىنى بركال
 تىنگرى تاغلى نيك سوي اى كى او خسته آق

== منه كاسئىر ==

آق سولوق سئىكلى اىر و نلان آق سولوق قشقر آق سئىنى برسالمت ده تولوتور دور ، قشقر
 اولكه نيك ايك آر قاده قالغان بر بولومى بولغانلىقنى سوز نىگان ايدىلر ، اما تورغوشى
 بو قدر ليكىنى تخم قىلماس ايديم ، اير و نلان تو خا قشدين يا تىلغان يىر چى خراب بولغان
 بر بنا نيك آلدیده توردى ، سئوبات آيدا اچيلغاندىن بو طرفده قشقرغه برنجى قشيم
 كلنگان توركلر و هر چالده دسلانقى كلنگان غرب ليك گز يته چيلر هم بر ، تولوق ، تو تالوق
 بولادىن شهر گه كىر دوك ، چانك وومان اچيدى با سئلى بوركلك تو تالوق ، او تكللك
 او ذون بو روتلوق ايركك لر حىقتى آلدىموزغا ، بعضى پينا لورده لاتين حرفلى بيلال
 يازيلغان لوجه لر كوردوك خلق آسئانا سى دىر لر برنجى ، نيه برنجى خلق دو نهور خازمى
 چين ديكى آرسانلىق ملت لرنى كور سئنگان بر تام نيك او مستيده ، يا سئاسون ملت
 لر نيك انتفاقى عباره سى او قولوت چين لوق لر نيك آرسانلىق كله سى ايلان نيمه نى
 قشقر قىلغانلىق لرى بىليني دور ، چين انقلابى قشقرده تاش ، او سئىگه تاش قومچان
 ديك ، تورغوشى ماؤ ساق ايكان قشقرغه بر تاش تولوب دور هم ده چونك بر تاش ،
 تاشدين ياسالغان چونك بىر ماو هيكلى ، خلق باغچى سى نيك او تور سيدا پينالر
 نيك او مستونده بو كسلنگان تور و يدور ، آلتيدا انسانلر ايز بلميش بىچاره پينالر
 تور و دور ، ماو اونك قولبى كوتوروب قولى بيلال بر نرسه گه سلام بر يدور ،
 كويا او يغور توركلرى خف يرا ماس قىلما نكلر ، عقلىگنرغه بر نرسه كالميسون د بلمش كى

ئوز قورقوسى بېخىنى قىشقىرىدىكى ما وھىكىلى . قىشقىرىدىكى ئىك بىر كى مغازانىڭ اوستىدە
 شەرق قىزاردى ، ئورلى ماللار سو داسرايى دىپ يازىلىش . سىدالغانىڭ بىر طرفىدە قىشقىرى
 نىڭ ئارىخى عىدگا جامىي طريفى مئارە لرى بىلان مونتگسىزلىق قە اوزانور ، الېكترىك
 ئوردوكلرى و قىرىق - چىقىق اوجىش اوتوموبىلنى حسابلا ماساق قىشقىرىگىيا مېڭىل
 ايلگىرىكى كوردونىشىنى ياسايدور ، بازارنى آيلا ندېم قىشقىرىنىڭ . . . بىر طرفدە اوجى
 هوا سىرتراپى . درخت گە ا سقان قولى گونىشىنى فالتوبىلان فارمى لا و اتقان بىر قىصاب . . .
 چىيلىق خانونلارنىڭ ضدىغە ئىكلىن قىدر ياسانغان قىزىل مېزلىك خانونلار ، يوزىنى
 قەھو ، زىڭى يوتك شال بىلان يا غىبىش ياسىدىق خانونلار گە ھىم اوجىراپ قالىمىز ، سلام
 عدىگە دىگىچە مسلم - مسلم كوسولدا سىزىر بىر بىرگە . اما تۈركىيە دىن كلىمىن دىگىچە
 بازارنى بىر و يىزىلدىكى كورشا تىدور ، ھىرا سىڭىك اچىدىدور ، ھىر يوز كولو دور ، قىزىدا سىم
 مەرھىت دىپ بويسوزك دىدور ، بو يىل چى گە كىتكانلىكىنى سوز دىگالە چاچى ابراھىم . . .
 تۈرك مۇسۇن ، دىپ سورايدور ، قوچا قىك سىمىز ، چىدەك يىنىپ كلىدە ، انقرە دە بىر
 آي استامبولدە ايتى آي قالمىش . استامبول بىك عجايب دىپ كولو دور - اويغور
 تۈركچە سىد ، عجايب گوزل دىگە دور ، چانتامدىن ترېجان تىزىم سى چىقاردىم . چاچى ابراھىم
 نىڭ اطراپى بىر دەۋە ئىقلىن لاشتى ، ترېجان عادتچە اعتبار قىلىنىپ قولدىن تولغە آندا
 ندى . اچىلدىن بىر قىزىدا سىم مۇنى اوزوم كە بىراق (قولى) دىپ قاتلاپ يا چوققىدە
 قويدى .